

31. maj - Svetovni dan brez tobaka, letos z geslom: Skupaj proti zasvojenosti z nikotinom

26.5.2026 - | gov.si

Tudi letos je dan posvečen preprečevanju zasvojenosti z nikotinom, s poudarkom na ozaveščanju o pristopih tobačne industrije, ki še posebej nagovarjajo otroke in mladostnike. Tobačna industrija uporablja številne zavajajoče taktike, da bi otroke in mladostnike pritegnila k uporabi novih tobačnih in nikotinskih izdelkov, predvsem s privlačnimi aromami ter obsežnim trženjem v digitalnih medijih.

Med mladostniki v Sloveniji uporaba novih tobačnih in nikotinskih izdelkov narašča, kar je zelo zaskrbljujoče. Otroci in mladostniki so bolj kot odrasli dovzetni za razvoj zasvojenosti z nikotinom, ki je ena od najbolj zasvojljivih drog. Zasvojenost vodi v vseživljenjsko uporabo teh izdelkov, poleg tega pa ima nikotin tudi pomembne škodljive učinke na razvoj možganov pri mladostnikih. V Sloveniji že imamo uveljavljene in izvajamo številne učinkovite ukrepe nadzora nad tobačnimi in nikotinskimi izdelki, pomembno pa je, da zakonodajne spremembe čim bolj sledijo hitremu spreminjanju trendov tobačne industrije.

Slovenija je v zadnjem obdobju na področju nadzora nad tobakom in nikotinom dosegla velik napredek.

»Po podatkih Poročila Svetovne zdravstvene organizacije o globalni tobačni epidemiji iz leta 2025 se je Slovenija nedavno pridružila zgolj 10 državam v svetu, ki so sprejele in izvajajo največ celovitih, preizkušenih in stroškovno učinkovitih ukrepov v okviru Okvirne konvencije SZO za nadzor nad tobakom (FCTC) na področjih zaščite ljudi pred tobačnim dimom, pomoči pri opuščanju kajenja, opozarjanja o nevarnostih rabe tobaka (npr. opozorila na embalaži, medijske kampanje), prepovedi oglaševanja, promocije in sponzoriranja ter zviševanja davkov na tobačne izdelke.

Pomembno je, da v Sloveniji ukrepi, kot so popolna prepoved oglaševanja, prepoved prodaje mladostnim, prepoved prodaje na daljavo oz. preko spleta, obveznost pridobitve dovoljenja za prodajo in prepoved uporabe v zaprtih javnih in delovnih prostorih, veljajo tudi za povezane izdelke, kot so elektronske cigarete oz. vejpi, ogrevani tobačni izdelki in nikotinske vrečke. Slovenija globalno sodi med zgolj 7 držav pogodbenic FCTC, ki so prepovedale vse privlačne arome v elektronskih cigaretah, s čimer ščitimo mlade, saj arome izrazito povečajo privlačnost teh izdelkov za otroke in mladostnike. Z letošnjo ukinitvijo kadilnic pa se je Slovenija pridružila številnim državam v svetu, ki v najvišji meri ščitijo prebivalce pred tobačnim dimom v vseh zaprtih javnih in delovnih prostorih.

K dobri uvrstitvi Slovenije v okviru poročila SZO je pripomogla tudi uvedba širokih medijskih kampanj, ki jih MZ izvaja že več kot 2 leti z namenom ozaveščanja prebivalstva o nevarnostih kajenja in uporabe povezanih izdelkov ter z namenom spodbujanja zdravega življenjskega sloga,« je povedala Vesna Marinko, generalna direktorica Direktorata za javno zdravje na Ministrstvu za zdravje.

Za učinkovito izvajanje sprejetih ukrepov je pomemben tudi nadzor

Za zaščito zdravja prebivalcev, predvsem otrok in mladostnikov, je pomembno, da se zakonodaja na področju tobačnih in povezanih izdelkov dosledno spoštuje. Elektronske cigarete in drugi povezani izdelki s privlačnimi aromami pogosto predstavljajo prvi stik mladih z nikotinom, zato imajo nadzor, ozaveščanje in pravočasno ukrepanje pomembno vlogo pri preprečevanju zasvojenosti in varovanju javnega zdravja. K temu lahko prispeva vsak posameznik z odgovornim ravnanjem in prijavo opaženih kršitev.

Če posameznik opazi prodajo elektronskih cigaret s privlačnimi aromami ali zazna kajenje oziroma uporabo povezanih izdelkov v zaprtih javnih prostorih, lahko to prijavi Zdravstvenemu inšpektoratu Republike Slovenije na e-naslov: gp.zirs@gov.si.

Prodajo tobačnih in povezanih izdelkov mladoletnim ter kakršnokoli oglaševanje ali promocijo teh izdelkov, vključno s spletno ali drugo prodajo na daljavo, je mogoče prijaviti Tržnemu inšpektoratu RS na e-naslov: gp.tirs@gov.si.

Prijavo kršitev je mogoče oddati tudi preko portala eUprava obema inšpektoratoma.

Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov od leta 2024 izrecno določa, da lahko prodajo opravljajo izključno poslovni subjekti. Posamezniki tako ne smejo prodajati ali brezplačno ponujati tobaka, tobačnih ali povezanih izdelkov, tudi ne preko spleta ali drugih oblik prodaje na daljavo. Prav tako teh izdelkov ni dovoljeno kupovati od posameznikov, niti preko spletnih platform. Prepovedan je tudi uvoz elektronskih cigaret oziroma vejпов ter drugih povezanih izdelkov s strani posameznikov.

Nadzor nad spoštovanjem zakonodaje izvajajo mobilni oddelki Finančne uprave RS, inšpekcijske službe in preiskovalci, ki delujejo tudi v potniškem in poštnem prometu. Morebitne kršitve lahko prijavitelji sporočijo Finančni upravi RS preko anonimne telefonske številke 080 11 22 ali po elektronski pošti na naslov: prijave.fu@gov.si.

Prijavo je mogoče oddati tudi preko portala eUprava.

Prizadevanja za preprečevanje začetka ter spodbujanje opuščanja kajenja

"Vsi naštetih zakonski, cenovni in trošarinski ukrepi, različne aktivnosti, vključno z [medijskimi kampanjami](#), ki jih za preprečevanje začetka in spodbujanje opuščanja kajenja v okviru Strategije Za Slovenijo brez tobaka 2022–2030 izvajamo skupaj z ostalimi pristojnimi resorji, stroko in nevladnimi organizacijami, so prispevali k temu, da je delež kadilcev med prebivalci Slovenije v zadnjih dvajsetih letih iz četrte padel na manj kot petino. Posledično bo to prispevalo tudi k manj boleznim, ki so povezane s kajenjem, kot so pljučni in še številne druge vrste raka ter bolezni srca in ožilja, "pravi Vesna Marinko, generalna direktorica Direktorata za javno zdravje.

"Problem pa predstavljajo novi tobačni in nikotinski izdelki, katerih uporaba v zadnjem obdobju narašča, predvsem med mladimi, ki so še posebej dovzetni za razvoj zasvojenosti z nikotinom. Ukrep prepovedi privlačnih arom v elektronskih cigaretah, ki je stopil v veljavo lani, že kaže na zmanjšano

prodajo teh izdelkov, vsekakor pa bo treba v prihodnje za zaščito predvsem otrok in mladih uvesti še več celovitih ukrepov za omejevanje uporabe novih tobačnih in nikotinskih izdelkov, pri čemer nam bo v pomoč tudi nova evropska zakonodaja, ki jo vse države članice EU že težko pričakujemo," je zaključila Vesna Marinko.

Več [vsebin in podatkov v zvezi z nikotinom](#) lahko preberete na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

<https://www.gov.si/novice/2026-05-26-31-maj-svetovni-dan-brez-tobaka-letos-z-geslom-skupaj-proti-za-svojenosti-z-nikotinom>